

ŠTĚPÁN MÁLEK / VÝBĚR PRACÍ

14. 6. - 30. 8. 2001

MIMO ROVNOVÁHU, 1994

Již během studia na pražské Akademii se jako zajímavá autorská osobnost profiloval Štěpán Málek - nebylo náhodou, že se pro studium rozhodl až v době, kdy na AVU již bylo možné dělat věci patřící do oblasti aktuálního výtvarného umění (on sám měl za sebou již jedno období samostatné tvorby) a náhodou nebylo ani to, že se pro něj staly určující příklad a dílo Stanislava Kolíbala, jeho prvního profesora na AVU. Kolíbalovo propojení konceptuální reflexe s materiální artikulací je vnitřně spjaté s Málkovým chápáním umělecké tvorby, i když výsledné realizace jsou pochopitelně u obou morfologicky i sémanticky odlišné v souladu s tím, že řešení je u každého autentického tvůrce jedinečné a neopakovatelné. Náhodou není ani to, že se Málek stal jedním z členů obnoveného Klubu konkrétníků, jehož zakladatelé v 60. letech přinášeli celou škálu výtvarných přístupů, které můžeme subsumovat pod egidu nové citlivosti, od lyrické monochromie k systémovému umění, od kinetistů k formování faktického prostoru, od konkrétní poezie k čistému vizuálnímu letrismu, od geometrické kompozice k chápání díla jako struktury....Dnes ve změněných podmínkách, v nových kontextech, s uplatněním dalších zkušeností, které formovaly umělecké myšlení, patří Štěpán Málek k těm, kdož vnášejí do sféry konkrétního umění nové významové kvality, jejichž propojení s jazykem geometrie je důsledkem zkušenosti konceptuálního myšlení. Nezajímá jej geometrická forma jako nějaká absolutní vizuální estetická kvalita, ale jako cesta, jak spojit estetickou kvalitu s významovostí. Tato významovost ovšem není nesena jakoukoliv mimetickou, zobrazovací složkou díla, je formována ryze vizuálními formami a odlišnostmi různých elementů a jejich vztahy. Pro výtvarníka to znamená uplatňovat vzájemnost striktně geometrického a individuálně artikulovaného, ať je tato individuální artikulace realizována autorovou rukou, kreslicí linií či opracovávající třeba dřevěný kulovitý tvar, nebo ať ji nalezne v podobě měkkého tvaru valounu či nepravidelného kusu balvanu nebo větve a svou volbou přenesou do díla jako jeho faktickou významovou i vizuální komponentu. Jindy může být takový přírodní tvar východiskem různých syntaktických operací v rovině kresby, přinášejících další významové odkazy. Nejklasičtější médium výtvarné tvorby, kresba, je přítom pro Mála stejně závažná jako netradiční, ale sémanticky pregnantně zdůvodněná a také jako estetická kvalita perfektně fungující materiální kombinace v prostorových reliéfech i v rozměrných instalacích.

